

Bratka László

Egy jó osztálykirándulás

„...Erdők, mezők és virágok,
megszadítjuk a világot:

az özvegyek többen lettek,
árvák számban kerekedtek,

ha őket is meg nem öltük,
gonoszságunk, hogy kitöltjük...” –

Énekelte a kiránduláson a színjátszó kör azon tagjaival együtt az egész osztály, akik már martalócot alakítottak az irodalomtanár szerepét is betöltő osztályfőnök úr fabrikálta darabban.

Egyébként abban a korban voltak, amikor a fiúkat a bennük elektromos szikraként pattogni kezdő érosz olyan hebehurgya műalkotásokra ajzza, hogy felmásszanak minden arra alkalmas, a környezet szintje fölé magasodó helyre, köpködjének, dobálózának, rugdossák a villamoskocsi oldalát ide, a hegyre jövet, itt meg botokat tördelvének és lecsapkodva a pityangok fejét, rettenetes fehér vérfürdőt rendezzenek; a nászláncot mintegy páholyból fogadó lányok orcájára viszont – mivel az ő szerepük egyértelmű: most minden miattuk, értük és körülöttük történik –, csupán egy mellékes kisujj-mozdulattal kent az illem kedvéért némi piros pasztelt a természet.

Azt is lehetne mondani, olyanok voltak, mint megannyi cipő, akiket/amelyeket a balzsamos tavaszi ájérral – mint egyik kezével – a tüdejükbe nyúlva napfényel fényesítgetett, suvicolgotott az Isten.

Szóval vidámak, felajzottak, önfeledtek voltak, és a fiúk a lányokat, a lányok a fiúkat érintő kérdéseken kívül mindenben feledékenyek, ezért nincs min csodálkozni, hogy amikor haza indultak, az uszonna papírokat is szertehagyták a hegyi tisztáson, hogy aztán a fák fölül leugró szél fickók találós kérdés gyanánt egymásnak adogassák a gombóccá gyúrt felületeket.

Bizony, önfeledtek voltak, még az árnyékaikat is otffelejtették, és majdnem a hegy aljából kellett visszafordulniuk, hogy a tisztásra visszamenve a lapos, ám a fűre, fűcsomókra, ágmorzsáléokra, vakondtúrásokra is rádomborodó árnyéktalapatzukba belelépjének.

A fölőseges úttól kissé feldühödtek, és annak kinyilvánítására, hogy a gonoszságra való hajlam is leltár szerint, hiánytalanul megvan bennük, az osztálydagit kinevezték Gellért püspöknek, és a hegyoldal egy szakadékos, sziklás részén aláhengerítették.

Hanem egy ugyancsak kiránduló nénike éppen ekkor mesélte az unokájának a *Piroska* és a *farkast*, és a *Piroska* megmentésére igyekvő vadász túllépve az előre megírt szerep korlátain, még a nagymama elől is titkolva szívből fakadó jótettét, a hegy alá érkező dagi-alkatrészeket meglocsolta élet vizével, azaz egy kis jófajta szilvóriummal, és az új életre kelt pufi a szeplős képén vigyorokat próbálgatva már ott várta a többieket, amikor leértek a hegyről.

A gyerekekben addigra már beindult, ám most a dagi láttán érzett örömmel és megkönnyebbülésükkel egyből leállított a lelkiismeret-furdalás és megbánás láncreakciója.

Annyira örvendeztek, hogy a színjátszó kör tagjai ezután örömmel megolajozottnak érzékelték az osztályfőnök úr csikorgó darabját, és egész szép sikerre vitték a tenyerükön többszörös, a bemutató alatt lehámló tapsréteggel az előadásra érkező szülők előtt.

De ezen túlmenően is, akinek később rút élet lett az osztályrésze, úgy emlékezett vissza, hogy ez egy *boldog nap* volt, akinek viszont szép élet adatott meg, az azt mondta róla, hogy ez egy *különösen boldog nap* volt.

(Egy idő után rút, illetve szép életük miatt érzett bánat vagy öröm, a kirándulás boldog emléke, annak rendje-módja szerint elvált a testüktől, és érzéseik a világban való sodródás közben úgy jelennek meg most itt a papíron, mint az elemi részecskék mozgási pályája az azt megörökítő, elektronmikroszkóp segítségével készült fényképeken. És itt találkoznak egy teve majd nyolcszáz éve a Föld körül száguldó, most szintén előhívódott fájdalommal. A tevéről a következőt kell tudni. Utolsó hadjáratából hazafelé tartva halt meg Dzsingisz kán. A harcosai nem tudták a mongol guszus szerint való végtisztességben részesíteni, mivel nem voltak velük foglyok, akiket ezrével, tízezrével lenyilazhattak volna, mint gyásznapot. Egyszerűen csak sírba tették, és egy, az anyja szeme láttára megölt tevecsikót fektettek melléje áldozat gyanánt.)

Betemették a sírt és elvonultak. A teve-anyja addig sírt étlen-szomjan a csikója sírján – a Dzsingisz, az smafu volt neki –, amíg ott pusztult.)

Állhatatlansággal...

Állhatatlansággal, illetve az engem a világhoz fűző viszony lényegének megragadására, tisztázására való képtelenséggel vagy restséggel vádoló magam. Hiszen például időtlen, illetve idős idők óta tudatom barlangjában lakozván, és észlelvén azt a kolosszális változást, hogy a kőpárnámra hulló vízcseppek vájta mélyedésbe előbb csak ujjbegyem fért be, most viszont már fél ujjpercem belemegy, csak ennyit tudok mondani: „Ez van.”

Pedig végre tisztázni kellene a világhoz való viszonyomat, hiszen időtlen, illetve idős időknek előtte tudatom barlangjának oldalán akkor lyuk nyílt a káosz felé, amelybe csak kíváncsi ujjam fért bele, most viszont már vállig be tudok nyúlni a karommal (és markommal a káoszból kiemelt burjánzó kavargás tudatom barlangjának megvilágító, értelemadó fényében az itt olvasható, és ehhez hasonló megfogalmazásokká kristályosodik). És még mielőtt észrevehetetlenül, követhetetlenül, ám feltartóztatathatatlannal annyira kiszélesedne ez a nyílás, hogy tudatom barlangja a káosz alkotójává változna, éppen a nyílás tágulásának megakadályozására tisztázni kellene az engem a világhoz fűző viszony lényegét. Vagy nem? „Ez van?”

